

Розділ 3

Префікси (Prefixes)

Префікси (Prefixes)

✓ **Префікси англійської мови** використовуються для утворення нових слів. Вони можуть змінювати значення слова, але в більшості випадків вони не змінюють частину мови, до якої це слово належить. Префікси стоять перед коренем слова і часто приєднуються до дієслів, прикметників, іменників та прислівників.

✓ **Не існує чітких правил приєднання префіксів**, так як префікси, що використовуються в англійській мові, були запозичені з французької, грецької та латинської мов. Тому слова с префіксами треба запам'ятовувати кожне окремо. Однак, знання **англійських префіксів** значно допоможе при запам'ятовуванні нових слів.

prefix – префікс
impolite – невічливий, нечемний
antiaircraft – протиповітряний
co-operation (cooperation) – співпраця, співробітництво
undergo – зазнавати, зносити
anti-American – антиамериканський

✓ Заперечні префікси

Префікси **un-, in-, im-, il-, ir-, a-, non-, dis-**, а також **mis-** вживаються для утворення заперечної форми слова або його антоніма. В більшості випадків вони приєднуються до прикметників. В реченні використання таких префіксів можна замінити заперечною **ЧАСТКОЮ not**.

*I am **unable** to do this.* – Я не в змозі зробити це.

*I am **not** able to do this.* – Я не можу зробити це.

*It's **impossible!*** – Це неможливо!

*It's **not** possible!* – Цього не може бути!

✓ Префікс un- використовується частіше за інші префікси та приєднується до слів, що можуть починатися як з голосного, так і з приголосного звуків.

unable – бути не в змозі, неспроможним

unknown – невідомий

unfinished – незакінчений

helpful – корисний

comfortable – комфортний

unhelpful – некорисний, даремний

uncomfortable – некомфортний

able – бути спроможним

known – відомий

finished – закінчений, завершений

✓ **Префікс in-** використовується зі словами, що починаються з голосних (окрім *i* и *u*) та приголосних.

accurate → **in***accurate* (неточний)

organic → **in***organic* (неорганічний)

appropriate → **in***appropriate* (непідходящий, невідповідний)

sane → **in***sane* (ненормальний)

definite → **in***definite* (невизначений)

decent → **in***decent* (неналежний, непристойний)

✓ **Префікс im-** приєднується до слів, що починаються тільки на приголосні *m* та *p*.

moral → **im***moral* (аморальний)

mobile → **im***mobile* (нерухомий)

possible → **im***possible* (неможливий)

polite → **im***polite* (нечемний, неввічливий)

✓ **Префікс il-** вживається зі словами, що починаються з приголосного *l*.

legal → **il***legal* (незаконний)

logical → **il***logical* (нелогічний)

legible → **il***legible* (нечіткий, незрозумілий)

literate → **il***literate* (неписьменний, безграмотний, невіглах)

✓ **Префікс ir-** вживається тільки з тими словами, що починаються з приголосного *r*.

regular → **ir***regular* (неправильний)

responsible → **ir***responsible* (безвідповідальний)

relevant → **ir***relevant* (невідповідний, недоречний, той, що не має відношення)

rational → **ir***rational* (нераціональний)

✓ **Префікс a-** приєднується тільки до тих слів, що починаються з приголосного. Він має значення відсутності певної якості.

political → **a***political* (аполітичний)

sexual → **a***sexual* (асексуальний, безстатевий)

moral → **a***moral* (аморальний)

Префікс a- також має значення «на», «в», «у бік до» або ж вказує на спосіб дії. В цьому значенні **a-** може змінювати частину мови, до якої належить слово. В більшості випадків він приєднується до іменників, утворюючи прикметники та прислівники, або ж до прикметників, утворюючи прислівники.

ablaze – палаючий, той що у вогні

abed – той, що лежить у ліжку, на ліжку

afoot – пішки, той, що йде пішки

agape – роззявивши рота

погляд

ashore – до берега, на берег, на березі

away – далеко, віддаля, здалеку

маршрут

afar – далеко, удалині, здалеку

aloud – вголос, гучно

alow – внизу, вниз, донизу

awry – кривий, невдалий, косо, набік

неправильний

blaze – вогонь, полум'я

bed – ліжка

foot – ступня

gape – позіх, здивованийий

shore – берег

way – шлях, дорога,

far – далекий, дальній

loud – гучний

low – низький

wry – кривий,

✓ **Префікс non-** може стояти як перед голосним, так і перед приголосним звуком. Префікс вказує на заперечення або відсутність чогось, певної якості.

conformist → **nonconformist** (інакомислячий, дисидент, бунтар)

sense → **nonsense** (безглуздя, нісенітниця)

descript → **nondescript** (невизначений, таке, що важко визначити)

non-*alcoholic* (безалкогольний)

✓ **Префікс dis-** приєднується до слів, що починаються з голосного або приголосного звуків. Префікс вказує на протилежність дії, якості.

like → **dislike** (не любити)

agree → **disagree** (не погоджуватися)

comfort → **discomfort** (дискомфорт)

appear → **disappear** (щезати, зникати)

order → **disorder** (безлад, безладдя)

approve → **disapprove** (не схвалювати)

- ✓ **Префікс mis-** вказує на неправильність чогось. Він вживається перед всіма звуками: приголосними та голосними.
- understand* → **misunderstand** (неправильно зрозуміти, не порозумітися)
- spell* → **misspell** (писати з помилками)
- interpret* → **misinterpret** (неправильно витлумачувати)
- fortune* → **misfortune** (невдача)
- focusing* → **misfocusing** (расфокусування)
- hear* → **mishear** (недочути, погано, неправильно почути)

- ✓ **Префікс re-** вказує на повторюваність дії і на українську мову часто перекладається **префіксом «пере-»**. Він часто приєднується до дієслів.

rewrite – переписувати

repaint – перефарбовувати

renew – обновляти, відновлювати

redirect – переадресовувати, переорієнтувати

redo – переробити

re-assort – пересортувати

✓ **Префікс со-** вказує на певну дію, що виконується спільно з кимось або чимось.

coeducation – спільне навчання

coexist – співіснувати

cooperative – спільний, об'єднаний

coworker – колега, товариш по роботі

collaboration – співробітництво, співпраця

coincidence – (випадковий) збіг

✓ **Префікс ex-** в більшості випадків використовується з іменниками і передає значення «колишній», «попередній», «минулий».

У цьому значенні префікс завжди пишеться через дефіс. У реченні **префікс ex-** може

замінятися на прикметник *former* (попередній).

ex-president – екс-президент, попередній президент

ex-boyfriend – колишній хлопець

ex-wife – колишня дружина

ex-member – колишній учасник

ex-minister – колишній міністр, екс-міністр

ex-emperor – колишній, попередній імператор

- ✓ **Префікс ex-** також передає значення «ззовні», «за межами», «назовні», а також «точно», «абсолютно». В цьому **значенні префікс завжди пишеться разом** зі словом без дефісу, адже в більшості випадків воно не вживається без префіксів.

exterior - екстер'єр

expression - вираження, вираз, експресія

exception - виняток

excavate - копати, рити, викопувати

exhale - видихати

- ✓ **Префікс de-** вживається для того, щоб придати певному слову значення відходу, усунення чогось, зворотніх процесів.

departure – відправлення

deforestation – вирубка лісів

decentralization – децентралізація

dethrone – усувати, скидати з престолу

demotivate – демотивувати

✓ **Over-, Under-, Sub-**
Префікс over- вказує на надмірність,
перевищення, перебільшення **чогось, над,**
понад чогось або якщо щось знаходиться над
чимось.

overconfident – занадто впевнений

overweight – надлишкова вага, тягар,
перевантажувати

overcome – побороти, подолати, перемогти

overcoat – пальто

✓ **Under-** використовується як антонім до **суфікса**
over- та перекладається як **«недо-»,**
«під-».

underestimate – недооцінювати

underweight – недостатня вага, недоваження

underline – підкреслювати

underwear – натільна білизна

✓ **Префікс sub-** означає, що певний предмет знаходиться під чимось, підпорядкування чогось чомусь, певний підрозділ, а також має **значення «майже»**.

submarine – підводний човен

subordinate – підпорядковуватись, підрядний

subtropical – субтропічний

substandard – нестандартний, нижче якості

✓ **Super-, Hyper-, Hupo-**
Префікс super- передає значення того, що щось знаходиться над чимось, зверху, **перевищення норм або ж вищості за якістю, розміром, зверхності чогось над чимось**.

superscript – верхній, надрядковий індекс

supernatural – надприродний, надприродне явище

supermarket – супермаркет

supersize – великий розмір (більше норми)

- ✓ **Префікс hyper-** використовується для позначення перебільшення, перевищення чогось, він синонімічний до префікса super-. Він часто використовується в наукових термінах та перекладається як «над-», «дуже», «гіпер-».

hyperactive – гіперактивний, надактивний

hypersonic – надзвуковий

hyperthermia – перегрівання організму, гіпертермія

hyperpower – наддержава

- ✓ **Гуро-** протилежний за значенням до префікса hyper- і вказує на щось нижче норми, те, що знаходиться знизу, або ж слабке вираження певних якостей. Він також переважно використовується в термінах.

hypoactivity – гіпоактивність, знижена активність

hypoallergenic – гіпоалергенний, зі зниженим вмістом алергенів

hypothermia – гіпотермія, переохолодження

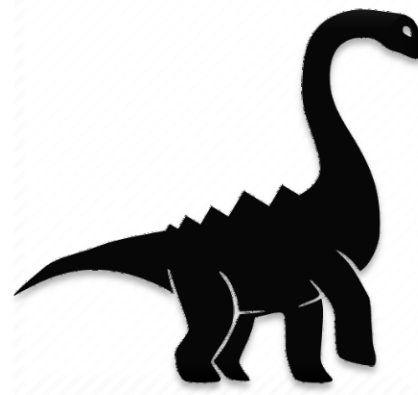
hypodermic – підшкірний

- ✓ **Ultra-, Infra-**
Префікси *ultra-* та *infra-* протилежні за значенням та загалом використовуються в наукових термінах. За своїм значенням вони подібні до **префіксів *hyper-* та *hypo-***.
- ✓ **Префікс *ultra-*** означає щось, що знаходиться за межами чогось, над, понад чимось, щось крайнє. Слова з таким префіксом перекладаються як **«зверх», «ультра»**.
ultraviolet – ультрафіолет
ultrasonic – ультразвуковий, надзвуковий
ultramicroscopic – ультрамікроскопічний
ultrafast – надшвидкий, дуже швидкий
- ✓ **Префікс *infra-*** вказує на щось, що знаходиться нижче, в межах чогось, під, нижче певного показника. Слова з таким суфіксом перекладаються як **«під-», «інфра-»**.
infrared – інфрачервоний
infrasonic – інфразвуковий
infraspecific – внутрішньовидовий
infrastructure – інфраструктура

- ✓ **Pre-, Post-**
Префікси pre- та post- є парними антонімами.
Префікс pre- несе значення передування чогось чомусь, те, що стоїть перед чимось, або було до чогось.
preface – передмова
prepay – робити передоплату, авансувати
prehistoric – доісторичний
prewar – довоєнний, передвоєнний

- ✓ **Префікс post-** вказує на те, що щось стоїть, йде, відбувається після чогось.
postgraduate – аспірантський, після закінчення університету
postscript – постскриптум, епілог
postdate – датувати більш пізнім числом
postwar – післявоєнний

✓ **Inter-, Intra-, Trans-**
Префікси inter-, intra-, trans- за тим значенням,
що надають слову, можуть бути синонімами.

✓ Префікс ***inter-*** несе значення «**серед чогось**»,
«**між певними групами**» і вказує на зв'язки та
взаємодію між певними групами, поняттями.

international – міжнародний

interstate – міжобласний, міжштатний,
міждержавний

interact – взаємодіяти

interchange – обмінюватися, замінювати

✓ Префікс **intra- (intro-)** передає значення
«усередині», «в межах чогось».

intramural – той, що відбувається в стінах або в
межах будинку

intravenous – внутрішньовенозний

intraday – добовий, той, що здійснюється в межах
дня

introspect – вдивлятися, вникати, займатися
самоаналізом

Префікс *trans-* несе значення «через щось»: переміна, передача, перехід з одного стану в інший, а також зв'язки, з'єднання різних предметів, явищ.

transnational – транснаціональний, міждержавний

transatlantic – трансатлантичний, американець

transport – транспорт

transform – змінювати, перетворювати, трансформувати

Префікс *pro-, Retro-, Anti-*

Префікс *pro-* часто використовується для позначення руху, просування вперед або значення підтримки певної ідеї: «за щось», «в підтримку».

prospective – майбутній, очікуваний, можливий

progress – прогрес, розвиток, рух вперед

pro-American – проамериканський

pro-reform – прихильник, прибічник реформ

✓ **Префікс retro-** використовується в значенні «назад», «позаду».

retrospective – ретроспективний, той, що стосується минулого

retrogress – погіршуватися, рухатись назад

retroflex – загнутий назад

retroact – рухатись у зворотному напрямку, протидіяти

✓ **Префікс anti-** передає значення «проти». Він є антонімом до префікса **pro-**.

antibiotic – антибіотик

antiaircraft – протиповітряний, зенітний

anti-American – антиамериканський

anti-corruption – антикорупційний

✓ **Extra-, Out-**

Префікс extra- вказує на надмірність певної якості, вихід за межі, додатковість чогось або ж найвищий ступінь певної якості предмету.

Він часто використовується з прикметниками.

extracurricular – позапрограмний, позакласний, факультативний

extraordinary – надзвичайний, екстраординарний

extracellular – позаклітинний

extracentral – позацентровий

✓ **Префікс out-** передає значення «поза», «назовні», а також «бути або робити щось краще за інших», «перевершувати». Цей префікс часто додається до дієслів, іменників та прикметників.

outdo – перевершити, побороти

outbuilding – службове приміщення, надвірна будівля

outspeak – висловитися, сміливо заявити, говорити гучніше, краще

outstanding – видатний, знаменитий, відомий

✓ **Префікси Hemi-, Semi-, Demi-**

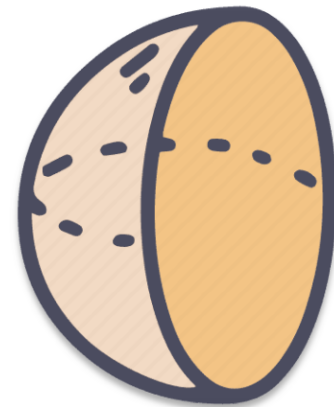
Префікси hemi-, semi-, demi- передають схоже значення: значення чогось неповного, зробленого наполовину. Однак, вони відрізняються за своїм походженням.

Префікс hemi- частіш за все зустрічається в наукових термінах та передає значення фізичної симетричної половини чогось, того, що було поділено «наполовину, напів». Він був запозичений з грецької мови.

hemisphere – півкуля

hemicycle – півколо

hemiplegia – геміплегія, параліч половини тіла (лівої або правої)

- ✓ **Латинський префікс *semi-*** окрім значення половини або дії, виконаної наполовину, передає значення неповної дії: «практично», «по суті», «злегка, трохи», «до певної міри»

semicircular – напівкруглий

semifinal – півфінал

semipermanent – майже незмінний, напівперманентний

semiconscious – в напівнепритомному стані

- ✓ **Префікс *demi-*** передає значення «половина», «наполовину», «пів-» та використовується зі словами, що стосуються сфери мистецтва, моди, типографії, а також в військових термінах або інших термінах, що прийшли з французької мови.

demitone – напівтон

demimonde – демімонд, люди сумнівної репутації

demi-lance – короткий спис

- ✓ **Mono-, Multi-**

Префікси *mono-*, *multi-* є парними антонімами. Префікс *mono-* вказує на щось одиничне, поодиноке, неподільне та єдине.

monologue – монолог, промова однієї людини

monogamy – моногамія, одношлюбність

monochromic – однофарбовий, одноколірний, монохроматичний

monopoly – монополія, виключне право

- ✓ **Префікс *multi-*** передає значення чогось численного, неоднорідного, того, що складається з багатьох частин.

multicolor – багатобарвний, різнокольоровий

multipurpose – універсальний

multiuser – той, що призначений для багатьох користувачів

multiway – багатоканальний

- ✓ **Mini-, Micro-, Macro-**

Префікс *mini-* вказує на зменшену копію чогось або щось маленьке за розміром.

miniature – мініатюра, макет

miniskirt – спідниця міні

minimize – зменшувати, мінімізувати

minimal – мінімальний, найменший

- ✓ **Префікс *micro-*** передає значення чогось, що має дуже маленькі розміри, таке, що важко помітити неозброєним оком.

microcomputer – мікрокомп'ютер

microbe – мікроб

microscope – мікроскоп

microwave – мікрохвильовий

✓ **Префікс *macro-*** є своєрідним антонімом до *micro-* та вказує на щось велике, помітне, довготривале.

macroscopic – макроскопічний, той що можна побачити неозброєним оком

macrograph – макрознімок

macroeconomics – макроекономіка

macrocosmos – макрокосмос, макросвіт

✓ **En- (Em-)**

Префікс *en-* відрізняється від інших префіксів англійської мови тим, що він може змінювати частину мови, до якої належить слово. ***En-*** часто приєднується до іменників та прикметників, утворюючи таким чином дієслова. **Префікс *en-*** передає значення «**уводити в певний стан**», «**оточувати**», «**наділяти чимось**».

Перед **приголосним *r*** префікс ***en-*** змінюється на ***em-***.

encase – упакувати, помістити в оболонку

охоплювати, обертатися

endanger – загрожувати, наражати на небезпеку

давати можливість

circle – коло

power – сила, влада

encircle – оточувати,

empower – уповноважувати,

case – ящик, контейнер

danger – небезпека

enable – давати можливість
змусити полюбити

enlarge – збільшувати, розширятися
поліпшувати, робити заможним

able – спроможний, той, що вміє, може
милий,

large – великий

endear – вселити любов,

enrich – збагачувати,

dear – дорогий,

rich – багатий

✓ **Особливості написання префіксів**

В англійській мові префікси, окрім заперечних, можуть писатися разом або ж через дефіс. В британському варіанті англійської мови префікси часто пишуться через дефіс, а іноді окремо від слова. В американській англійській префікси завжди пишуться разом зі словом.

✓ **Британська англійська**

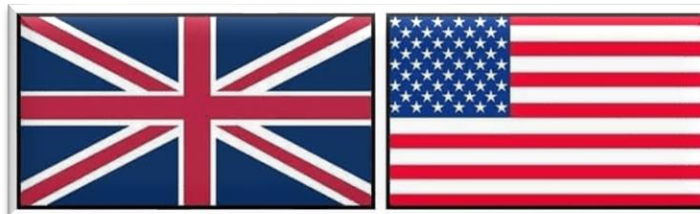
co-worker – колега, товариш по роботі

re-do – переробити

✓ **Американська англійська**

coworker – колега, товариш по роботі

redo – переробити

✓ Завжди разом пишуться **префікси зі словами**, якщо слово практично ніколи не вживається без префіксів.

antibiotic – антибіотик

submarine – підводний човен

postpone – відкладати

transfer – переміщення, перехід